

**La tradition
rwandaise
des noms
et prénoms
à la naissance**

***De Rwandese
traditie voor
de voornaam-
en naamgeving
bij de geboorte***

1/ (Pré)nom rwandais et prénom chrétien

Un enfant rwandais qui a participé au concours s'appelle IRAKOZE Théogène (dans l'ordre où on le dit au Rwanda).

Le premier nom, IRAKOZE, a une signification en kinyarwanda, la langue du Rwanda : IRAKOZE = Dieu merci

Ce n'est pas un nom de famille comme en Belgique, où le nom de famille est patrilinéaire : le papa et la maman de Théogène s'appellent tout autrement, Twagiramungu ou Musenge.

IRAKOZE est comme un prénom, donné à la naissance (voir panneau 2/).

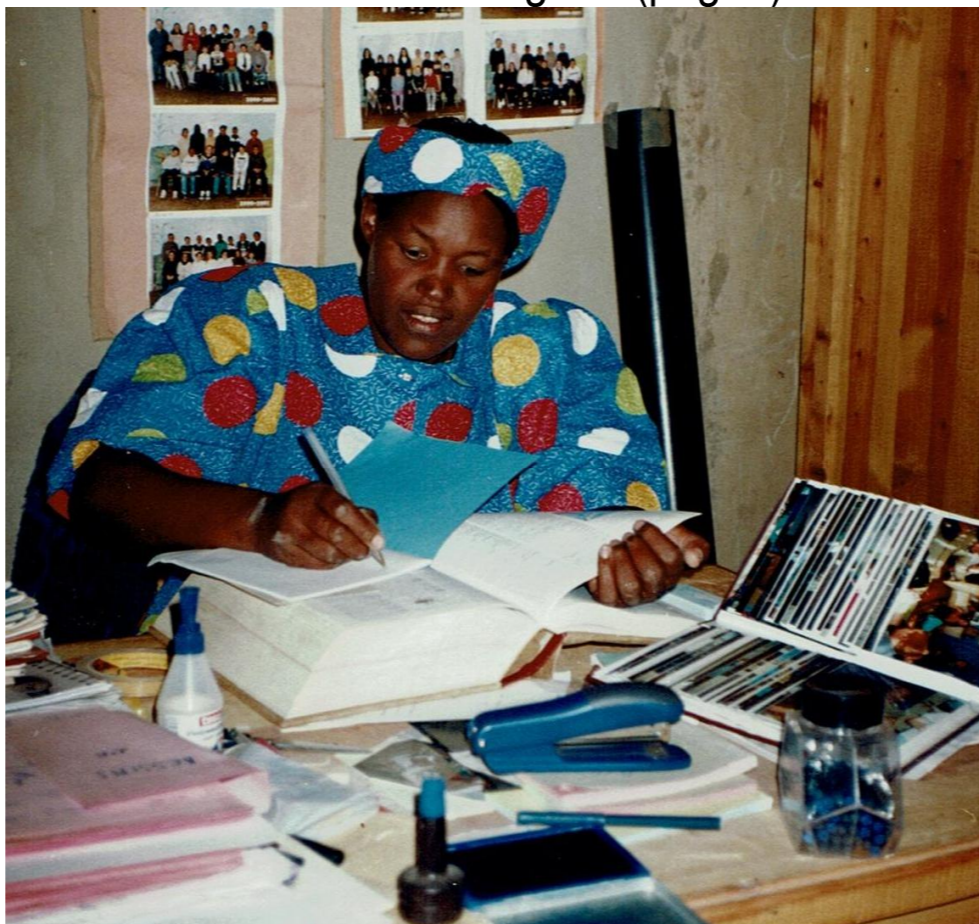
A ce nom rwandais s'ajoute parfois un surnom rwandais, mais c'est plus rare (1 seul participant du concours).

Le second nom, Théogène, est appelé aussi 'prénom chrétien'.

Au Rwanda, le choix de ces prénoms s'étend à tous les saints du calendrier, bien plus qu'en Belgique, notamment sous l'influence des missionnaires. On y trouve des prénoms usuels en Belgique comme Léon ou Alice, mais aussi moins connus, comme Théogène, voire des prénoms composés comme "Jean de Dieu" ou "Jeanne d'Arc" (photo)

Dessin de Tekening van
IRAKOZE Théogène (pag. 2)

MUJAWAMARIYA Jeanne d'Arc (Rusatira-Kato)
Directrice d'école (2002) Schooldirectrice

1/ Rwandese (voor)naam en christelijke voornaam

Een Rwandees kind, deelnemer van de tekenwedstrijd, heet IRAKOZE Théogène (in de Rwandese volgorde).

De eerste naam, IRAKOZE, heeft een betekenis in het Kinyarwandeese, de Rwandese taal: IRAKOZE = Godzijdank

Dit is geen familienaam zoals in België, waar deze van de vader meestal geërfd wordt: de papa en mama van Théogène heten helemaal anders, Twagiramungu of Musenge.

IRAKOZE is als een voornaam die bij de geboorte gegeven wordt (zie paneel 2/)

Na deze Rwandese naam komt dikwijls een Rwandese bijnaam, maar dit gebeurt zelden (1 geval voor de tekenwedstrijd).

De tweede naam, Théogène, wordt ook 'christelijke voornaam' genoemd.

In Rwanda wordt deze voornaam in de volledige lijst van heiligen in het kalender gekozen, veel meer dan in België, o.m. onder de invloed van de missionarissen. Men vindt daar voornamen die in België gebruikelijk zijn, zoals Léon of Alice, maar ook andere zoals Théogène, en zelfs samengestelde voornamen zoals "Jean de Dieu" of "Jeanne d'Arc" (foto)

2/ la cérémonie du nom rwandais

Quand le bébé a environ 8 jours, ses parents invitent chez eux leurs amis et tous les enfants du quartier, petits et grands. C'est une grande fête, avec à boire et même à manger.

Mais il y a une exigence : chacun doit amener dans sa poche une proposition de nom pour le nouveau-né !

Toutes les sources d'inspiration sont possible, par exemple :

- le bébé lui-même : KEZA = jolie, SEZERANO = la promesse;
- la foi : HABIMANA = Dieu existe – «IMANA» étant le nom du Dieu (unique) de la tradition rwandaise (le kiswahili utilise «MUNGU»);
- les circonstances familiales, sociales, politiques ou climatiques : MUKANTAGARA = née durant la guerre, MUBULIGI = le Belge, MUCYO = beau temps.

A noter que ce nom comporte en général la définition du sexe de l'enfant, fille ou garçon.

Les parents lisent toutes les propositions. Et parfois en influencent discrètement quelques-unes.

Puis ils choisissent, et solennellement donnent le nom choisi à leur enfant !

Centre de santé de Rusatira (2009) : Le bébé d'une maman indigente reçoit un vêtement du Jumelage, lors de la visite de Charlotte Demarque

Le nouveau-né sera ainsi bien habillé pour la cérémonie du nom

Gezondheidscentrum van Rusatira (2009) : de baby van een behoeftige moeder krijgt kleren van de Jumelage bij het bezoek van Charlotte Demarque.

Zo is het pasgeboren kind klaar voor de naamgeving.

2/ de plechtige naamgeving in Rwanda

Als de baby ongeveer 8 dagen oud is, nodigen de ouders bij hen thuis hun vrienden en alle wijk kinderen uit. Het wordt een groot feest met drank en eten. Maar er is een voorwaarde nl: iedereen moet bij zich op zak een voorstel van naam voor de jonge geborene hebben.

Alle mogelijke ingevingen van namen zijn welkom, zoals bvb:

- de baby zelf: KEZA = mooi, SEZERANO = de belofte
- het geloof: HABIMANA = God bestaat «IMANA» is de naam van (de enige) God in de Rwandese traditie (het Kiswahili gebruikt «MUNGU»);
- familiale, sociale, politieke of klimaat omstandigheden: MUKANTAGARA = geboren gedurende de oorlog, MUBULIGI = de Belg.

In 't algemeen geeft de naam ook het geslacht weer van het kind, meisje of jongen.

De ouders lezen aandachtig al deze voorstellen. Misschien proberen ze soms de éne of de andere te beïnvloeden.

Vervolgens maken ze hun keuze en geven ze dan plechtig de gekozen naam van hun kind kenbaar!

3/ Les noms en kinyarwanda, langue bantoue

Les noms rwandais nous font aussi faire connaissance avec la grammaire et la sémantique des langues bantoues.

Dans ces langues, l'indication du singulier ou pluriel est au début du mot. Les mots désignant des hommes commencent par "MU", et par "BA" pour plusieurs hommes. Ainsi, au Rwanda, le roi traditionnel = MUAMI ou MWAMI, plusieurs rois = BAMI.

Le mot «BANTU» lui-même est d'ailleurs le pluriel de «MU-NTU».

Et rappelons que le film «les Mines du Roi Salomon» de 1950 parlait des danseurs «WATUTSI» ou «BATUTSI».

A noter que le dictionnaire de la langue kinyarwandaise est géré en commun par l'Université du Rwanda à Butare, et le musée d'Afrique centrale à Tervuren. Le kinyarwanda-kirundi (avec le kirundi du Burundi très proche) compte plus de 25 millions de 'locuteurs', soit une des 10 principales langues d'Afrique noire. Au passage on notera que le préfixe "KI" désigne une langue, comme dans KIRUNDI ou KISWAHILI (langue de la Tanzanie et de l'Afrique de l'Est).

On trouve un dictionnaire sur internet : [//glosbe.com/fr/rw/marcher](http://glosbe.com/fr/rw/marcher) traduit 'marcher'

Carte des langues bantoues (Wikipedia)   Kaart van de bantutalen

Danseurs intore - Intore-dansers
tradition de la cour du mwami - traditie v/h mwami-hof
Ganshoren - 40 ans/jaar Jumelage - 31/03/2012

3/ De Rwandese namen, voorbeelden van een bantutaal

De Rwandese namen brengen ons ook in contact met de grammatica en de semantiek van de bantutalen.

In deze talen vermeldt het begin van het woord naar enkelvoud of meervoud.

De woorden die naar één mens verwijzen beginnen zo met "MU", en naar meerdere mensen, met "BA". B.v. MUAMI of MWAMI = traditionele koning in Rwanda, BAMI = meerdere koningen. Het woord «BANTU» zelf is trouwens het meervoud van «MU-NTU».

Men herinnert zich ook dat de film «King Salomon's mines» van 1950 sprak van de «WATUTSI» of «BATUTSI» dansers.

Het Kinyarwandese woordenboek wordt gemeenschappelijk beheert door de Universiteit van Rwanda (Butare), en door het Museum voor Afrika (Tervuren). De Kinyarwanda-Kirundi-taal (incl. Kirundi van Burundi) telt meer dan 25 miljoenen sprekers, en is dus bij de 10 voornaamste talen van Zwart-Afrika. Tegelijkertijd noteert men dat het voorvoegsel "KI" naar een taal verwijst, zoals KIRUNDI of KISWAHILI (Tanzania- en Oost-Afrikataal).

Men vindt een woordenboek op internet: [//glosbe.com/nl/rw/gaan](http://glosbe.com/nl/rw/gaan) vertaalt 'gaan'

4/ Les prénoms chrétiens

On l'a vu sur un autre panneau, le choix du 'prénom chrétien' est vaste : noms usuels en Belgique, Emmanuel, Augustin, Léon ..., noms de saints du calendrier moins connus, comme Théogène ou Jérémie (on les trouve sur Wikipedia...), voire des prénoms composés comme «Jean de Dieu», «Jeanne d'Arc», ou même «Jean Berckmans». On peut y retrouver l'influence des missionnaires, mais aussi l'histoire du Rwanda.

Les premiers Européens à découvrir le Rwanda furent les Allemands (de 1892-1894 avec Oscar Baumann et Gustav Adolf von Götzen, jusqu'en 1916). Certains 'prénoms chrétiens rwandais' en témoignent encore comme Béata (Beate) [photo] ou Donata. En témoigne aussi le mot 'école' qui en kinyarwanda se dit «ishuli» (de «Schule»).

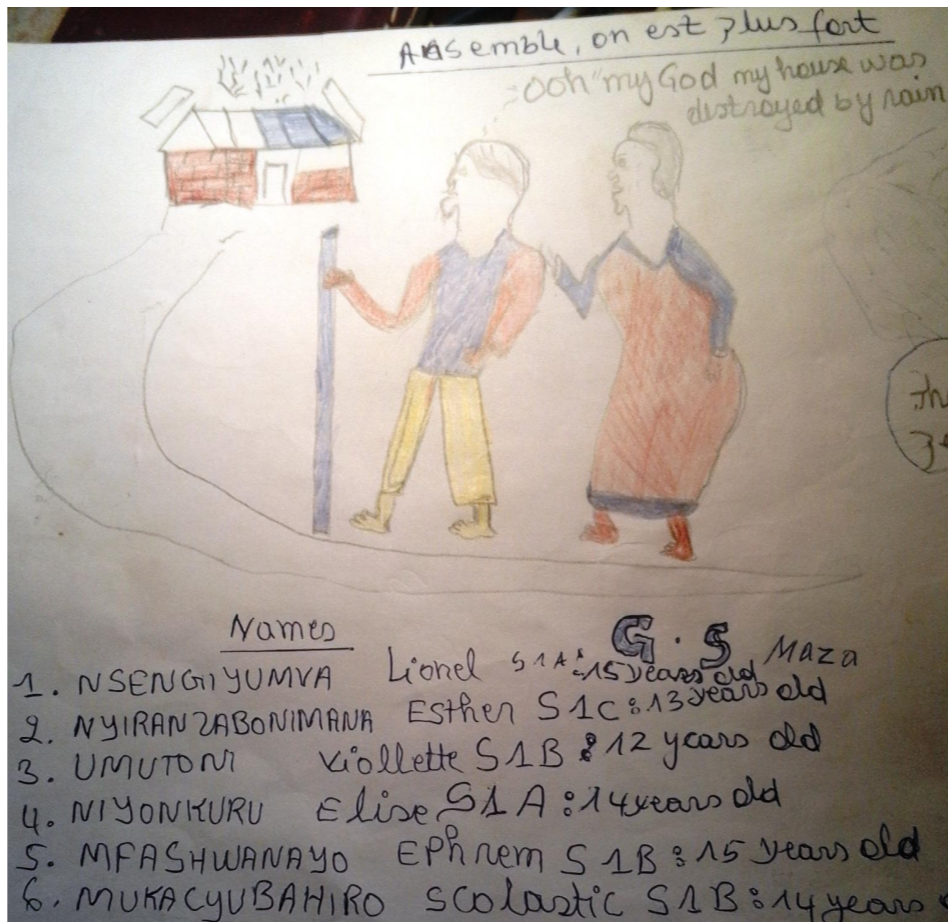
De 1916 à 1962, la présence belge a aussi laissé des traces comme le prénom «Jean Berckmans».

Aujourd'hui, sous l'influence de l'anglais (1ère langue étrangère depuis 2007, par ex. pour le secondaire), on utilise aussi "Scolastic", "Esther" ou "Lionel".

(à gauche) MITALI Béata (links)

Présidente du comité de Jumelage, Titulaire du centre de santé, lors de la visite de 4 jeunes de Ganshoren à Rusatira (2011)
 Voorzitster Jumelagecomité en Titularis Gezondheidscentrum, Bij het bezoek van 4 jongeren van Ganshoren in Rusatira (2011)

Lionel, Scolastic, Esther ...

Prénoms anglais des dessins – Englise voornamen op tekening

4/ De christelijke voornamen

Zoals een ander paneel het toont, is de keuze van de 'christelijke voornaam' zeer uitgebreid: in België gebruikelijke namen zoals Emmanuel, Augustin, Léon ..., namen van minder bekende kalenderheiligen zoals Théogène of Jérémie (men vindt ze op Wikipedia...) of zelfs samengestelde namen zoals «Jean de Dieu», «Jeanne d'Arc», en zelfs «Jean Berckmans». De oorzaak is te zoeken bij de missionarissen, maar ook de geschiedenis van Rwanda.

De eerste Europeanen die Rwanda binnenkwamen waren Duitsers (van 1892-1894 met Oscar Baumann en Gustav Adolf von Götzen, tot 1916). Sommige 'christelijke voornamen' bewijzen nog daarvan, zoals Béata (Beate) [foto] ou Donata. Ook bewijst ervan het woord 'school', dat in het Kinyarwandeas "ishuli" wordt (Schule).

Van 1916 tot 1962 heeft de Belgische aanwezigheid ook sporen gelaten, zoals de voornaam «Jean Berckmans».

Vandaag, onder de invloed van het Engels (1ste buitenlandse taal sinds 2007, o.m. bij het secundair onderwijs), gebruikt men ook "Scolastic", "Esther" of "Lionel".

5/ Peut-on rendre patrilinéaire un nom de famille rwandais ?

En Europe et dans le mode occidental, il y a obligation d'un nom de famille patrilinéaire (parfois matrilinéaire).

L'application sans nuance de cette obligation à des noms de famille rwandais permet peut-être de faciliter les listes d'état-civil et autres tâches administratives comme l'envoi du courrier des écoles aux parents, mais cette obligation a des inconvénients.

Si le nom rwandais était un nom de fille, tous les membres de la famille vont porter ce nom de fille. Ainsi Monsieur MUSHIKIWABO s'appelle – si on traduit - «Monsieur MA SŒUR», et Monsieur KEZA s'appelle «Monsieur JOLIE», ce qui fait évidemment un peu sourire les familles rwandaises.

On remarquera toutefois que les noms de famille en Belgique ont un peu suivi la même évolution. Jadis, on avait appelé une personne LEGRAND, à cause de sa taille. Mais son descendant est peut-être petit, et cela peut aussi prêter à sourire.

Le centre administratif de Rusatira avec le bureau de l'état-civil sert d'arrière-plan aux photos des nouveaux boursiers du Jumelage (2017)
Het administratief centrum van Rusatira met de burgerlijke stand, is de achtergrond voor de foto's van de nieuwe beurstudenten v/d Jumelage (2017)

Subjects	MAX POINTS			1 st TERM			2 nd TERM			3 rd TERM			ANNUAL POINTS		2 nd SITTING		
	TEST	EX	TOT	TEST	EX	TOT	TEST	EX	TOT	TEST	EX	TOT	MAX	O.P.	%	O.P.	%
Behaviour			40			30			25			35	120	90	75.0%		
FOUNDATION OF EDUC	60	60	120	47	45	92	57	48	105	57	53	110	360	307	85.3%		
ENGLISH	70	70	140	56.5	56	112.5	51	43	94	45	50	95	420	301.5	71.8%		
KINYARWANDA	50	50	100	43.5	48	91.5	37	37	74	33	31	64	300	229.5	76.5%		
M.S.F	10	10	20	7	8	15	7	7	14	8	8	16	60	45	75.0%		
FRENCH	50	50	100	42.5	37	79.5	41	31	72	38	16	54	300	200.5	66.8%		
KISWAHILI	20	20	40	18	15	33	18	17	35	13	18	31	120	99	82.5%		
T.M.P.	30	30	60	15	26	41	18	24	42	24	22	46	180	129	71.7%		
ENTERPRENEURSHIP	20	20	40	17.5	13	30.5	18	12	30	15	18	33	120	93.5	77.9%		
CREP&PED	20	20	40	8	16	24	18	17	35	14	16	30	120	89	74.2%		
GSM	20	20	40	12	14	26	12	11	23	10	13	23	120	72	60.0%		
I.C.T	20	20	40	17	15	32	18	14	32	19	15	34	120	98	81.7%		
RELIGION	20	20	40	17	14	31	16	19	35	13	18	31	120	97	80.8%		
Total	390	390	780	301	307	608	311	280	591	289	278	567	2340	1766	75.5%		
%						77.9%			75.8%			72.7%			75.5%		
Position				7	/	44	12	/	44	12	/	44	9	/	44		
Teacher's signature				<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>				
Parent's signature				<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>			<i>[Signature]</i>				
VERDICT OF THE JURY				1 st Sitting			Pass Advised to resit Repeat Discontinued			2 nd Sitting			Pass Repeat		Done at CYAHINDA, 09/11/2015 Principal of TTC Cyahinda (Signature and stamp) <i>[Signature]</i> Mr KABANDA JEAN BOSCO		

**Bulletin scolaire (Diane Kwizera) Schoolbulletin
 signé par les parents met oudershandtekening**

5/ Kunnen Rwandese namen familienamen worden?

In Europa en in de westelijke wereld is het verplicht van een vaderlijke naam (of soms een moeders naam) als familienaam te gebruiken.

De toepassing zonder nuance van de deze verplichting voor de Rwandese familienamen zou misschien het beheer van de burgerlijke lijsten en andere beleidstaken vergemakkelijken, zoals het versturen van de schoolbriefwisseling naar de ouders, maar deze verplichting heeft bezwaren.

Als de Rwandese naam een meisjesnaam was, dragen alle familieleden deze naam. Zo draagt Mijnheer MUSHIKIWABO de naam (indien we vertalen) "Mijnheer MIJN ZUS", en is Mijnheer KEZA genoemd "Mijnheer PRETTIG", wat natuurlijk de Rwandese families een beetje doen glimlachen.

Men bemerkt dat in België de familienamen een beetje dezelfde evolutie gevolgd hebben. Vroeger kreeg een grote persoon de naam DEGROTE wegens zijn gestalte. Maar zijn nakomeling kan misschien klein zijn. Stilaan heeft men daarvan afgezien, maar het is eveneens belachelijk.

6/ prononcer le kinyarwanda

Pendant des siècles, le kinyarwanda a été utilisé comme langue parent orale. Son écriture date de la fin du XIXème siècle, sous l'influence des premiers colonisateurs allemands.

La codification et la prononciation sont donc influencées par l'allemand.

Voici quelques clés pour la prononciation du kinyarwanda, tirées du Petit Futé Rwanda (repris sur le site du 'lodge touristique au bord du lac Kivu' [//inzulodge.com/lexique/](http://inzulodge.com/lexique/)) :

Le « e » se prononce « é »

Le « g » se prononce « gu » (g 'dur', comme en allemand et en flamand)

Le « u » se prononce « ou »

Le « c » se prononce « tch »

Le « s » se prononce « ss »

Le « r » est souvent entendu et écrit comme un « l » et inversement.

Ainsi ...

- la ville de Cyangugu se prononce «tchi ann gou gou»,
- le responsable de l'Aprojumap, l'ONG rwandaise qui aide au Jumelage (voir autres coins-découvertes) s'appelle Eugène, ce qui se dit souvent Euguène,
- et une étudiante parrainée par le Jumelage signe Aulélie pour Aurélie.

Eugène (ou "Euguen") Niyigena
de l'ONG rw. Aprojumap – van de Rw. NGO Aprojumap
'facilitateur' du Jumelage - 'helper' van de Jumelage
en visite à Ganshoren (2015) op bezoek in Ganshoren

L'orpheline NYIRAMARABA Aurélie (Aulélie) weeskind
a fait ses études second. – volgde het secund. studies
grâce au Jumelage (2008-2014) dank zij de Jumelage

6/ de Kinyarwandese uitspraak

Gedurende meerdere eeuwen werd het Kinyarwandeas enkel mondeling gebruikt. De schrijfwijze dateert van het eind van de XIXde eeuw, onder invloed van de eerste, Duitse, kolonisatie.

De codificatie en de uitspraak werden dus door de Duitse taal beïnvloed.

Zie hier enkele uitspraakregels van het Kinyarwandeas, gehaald uit "Petit Futé Rwanda (te vinden op de website van de toeristische lodge aan het Kivumeer [//inzulodge.com/lexique/](http://inzulodge.com/lexique/)):

De «e» wordt uitgesproken als «ee»

De «g» wordt hard uitgesproken, zoals in het Duits en het Vlaams

De «u» wordt uitgesproken als «oe»

De «c» wordt uitgesproken als «tch»

De «s» wordt uitgesproken als «ss»

De «r» wordt dikwijls gehoord en geschreven als «l» en omgekeerd.

Aldus ...

- *de stad Cyangugu wordt uitgesproken als «tchi ann goe goe»,*
- *de verantwoordelijke van Aprojumap, de Rwandese NGO die aan de Jumelage helpt, draagt de naam Eugène, wat in Rwanda vaak Eugeen (op zijn Vlaams), uitgesproken wordt,*
- *een door de Jumelage gesteunde studentin schrijft Aulélie voor Aurélie.*

7/ les noms rwandais des jeunes du concours de dessin

BAYISENGE Grâce
 BITANGAZA Pamela
 BYUKUSENGE Madeleine
 GIKUNDIRO Amina
 HABIYAMBERE Jérémie
 HABIYAREMYE Joseph
 HATANGIMANA Elie
 IKIBARUTA Augustin
 IMENA RUDASINGWA Berton
 INGABIRE Marie-Claire
 IRAKOZE Emmanuel
 ISHIMWE Léon / Gad
 IYAMUREMYE Alex
 KWITONDE David
 MBONIMANA Cédric
 MIHIGO Eddy
 MUCYO Guilbert
 MUGABO Azarias
 MUGISHA Pacifique/Emmanuel
 NDAYISABA Jean-Claude
 NDAYISHIMIYE Eric
 NIYOBIRINGIRO Karine
 NKURUNZIZA Christopher
 NSENGIYUMVA Lionel
 NSHIMIYIMANA Théogène
 NTACYONAGAYIMANA Alice
 NTAKIRUTIMANA Clarisse
 NYIRANZABONIMANA Esther
 NYIRIMPUNDU Eugénie
 NYISHIMIYITAMBO Fiston
 RWAGATORE Dany
 SEZERANO Ezira
 SINDAYIGAYA Jean de Dieu
 TUYISHIME Jean Damascène
 TUYIZERE Noël
 TWAGIRAMUNGU Gloria
 UMUTONI Violette
 UWITONZE Dominique

qu'ils prient Dieu
 surprise
 lève-toi et prie
 plus belle et aimable
 l'important, le premier
 l'aîné, l'important, le créateur
 don de Dieu
 le plus important
 le premier, imbattable
 c'est un cadeau, une grâce
 Dieu merci
 Dieu remercié dans la joie
 celui qui l'a créé
 sagesse
 je vois Dieu
 le plus vaillant
 beau temps
 c'est une personnalité
 bénédiction
 celui qui était demandé
 je remercie Dieu
 c'est lui l'espoir
 bonne nouvelle
 il écoute ma prière
 remerciement à Dieu
 je ne peux rien reprocher à Dieu
 rien n'a plus de valeur que Dieu
 verrai Dieu
 Dieu mérite d'être remercié
 merci pour m'avoir donné
 fils de Gatore
 la promesse
 j'admire toujours Dieu
 remerciens Dieu
 ayons de l'espoir en Dieu
 louange à Dieu
 la plus aimée
 sage, paisible

Dessins rwandais: catégorie 3 - secondaire

1er prix - 1ste prijs: **TWIZERIMANA Ildephonse** Secondaire Kotana - 2B

nr. 14 2ème prix - 2de prijs **MUNYEMANA Sammy** 17 ans - 17 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

3ème prix - derde prijs **NSEKANABO Janvier** 15 ans - 15 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

4ème prix - Vierde prijs **Félicité SIKOBIHARA** G.S.KOTANA S2B

5ème prix - 5de prijs **BIZIMANA Jérôme** 17 ans - 17 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

nr. 44 nr. 42 nr. 12 nr. 43

Noms du concours de dessin (2012) Namen tekenwedstijd

Dessins rwandais: catégorie 3 - secondaire

1er prix - 1ste prijs: **TWIZERIMANA Ildephonse** Secondaire Kotana - 2B

nr. 14 2ème prix - 2de prijs **MUNYEMANA Sammy** 17 ans - 17 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

3ème prix - derde prijs **NSEKANABO Janvier** 15 ans - 15 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

4ème prix - Vierde prijs **Félicité SIKOBIHARA** G.S.KOTANA S2B

5ème prix - 5de prijs **BIZIMANA Jérôme** 17 ans - 17 jaar Groupe scolaire Maza - Kinazi au ZEYP - in DE ZEYP

nr. 44 nr. 42 nr. 12 nr. 43

7/ de Rwandese namen van de jongeren bij de tekenwedstrijd

BAYISENGE Grâce
 BITANGAZA Pamela
 BYUKUSENGE Madeleine
 GIKUNDIRO Amina
 HABIYAMBERE Jérémie
 HABIYAREMYE Joseph
 HATANGIMANA Elie
 IKIBARUTA Augustin
 IMENA RUDASINGWA Berton
 INGABIRE Marie-Claire
 IRAKOZE Emmanuel
 ISHIMWE Léon / Gad
 IYAMUREMYE Alex
 KWITONDE David
 MBONIMANA Cédric
 MIHIGO Eddy
 MUCYO Guilbert
 MUGABO Azarias
 MUGISHA Pacifique/Emmanuel
 NDAYISABA Jean-Claude
 NDAYISHIMIYE Eric
 NIYOBIRINGIRO Karine
 NKURUNZIZA Christopher
 NSENGIYUMVA Lionel
 NSHIMIYIMANA Théogène
 NTACYONAGAYIMANA Alice
 NTAKIRUTIMANA Clarisse
 NYIRANZABONIMANA Esther
 NYIRIMPUNDU Eugénie
 NYISHIMIYITAMBO Fiston
 RWAGATORE Dany
 SEZERANO Ezira
 SINDAYIGAYA Jean de Dieu
 TUYISHIME Jean Damascène
 TUYIZERE Noël
 TWAGIRAMUNGU Gloria
 UMUTONI Violette
 UWITONZE Dominique

Dat zij God bidden
 Verrassing
 Sta op en bid
 Mooier en vriendelijker
 De belangrijkste, de eerste
 Eerste kind, de schepper
 Gift van God
 De belangrijkste
 De eerste, niet te verslaan
 Een geschenk, een gift
 God zij dank
 God zij dank met vreugde
 Deze die hem geschapen heeft
 wijsheid
 Ik zie God
 de moedigste
 mooi weer
 Een krachtige persoonlijkheid
 Een zegen
 Deze die gevraagd was
 Ik dank God
 Hij is de hoop
 Goed nieuws
 Hij uistert naar mijn gebed
 Met dank aan God
 Ik kan God niets verwijten
 niets heeft meer waarde dan God
 Ik zal God zien
 God verdient dank
 Dank dat ik gegeven werd
 zoon van Gatore
 de belofte
 Ik bewonder altijd God
 Onze dank aan God
 Onze hoop in God
 Lof aan God
 de meest geliefde
 vredig, braaf